

Č. 21/2000

Vykonává-li celní orgán správu daně (§ 3 odst. 2 zákona č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů), posuzuje se povinnost příslušníků celní správy zachovávat mlčenlivost o tom, co se při daňovém řízení nebo v souvislosti s ním dozvěděli, podle § 24 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.

Pokud jde o výslech příslušníků celní správy, popř. o podání vysvětlení (§ 158 odst. 3 tr. ř.), týkajícího se údajů získaných v daňovém řízení, lze plně vycházet z výkladového stanoviska č. 6/1999 Sbírky výkladových stanovisek Nejvyššího státního zastupitelství, neboť ve vztahu k povinnosti zachovávat mlčenlivost je postavení příslušníků celní správy za situace, kdy celní orgán vykonává správu daně, shodné s postavením pracovníků finančních úřadů.

Krajské státní zastupitelství v Hradci Králové požádalo Nejvyšší státní zastupitelství o zaujetí stanoviska týkajícího k možnosti výslechu pracovníka celního úřadu jako svědka v trestním řízení ve věci, ve které celní úřad byl oznamovatelem podezření z trestné činnosti kvalifikované vyšetřovatelem jako trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 148 tr. zák.

Ustanovení § 29a zákona č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů, stanoví, že celník je kromě mlčenlivosti stanovené zvláštním zákonem (odkaz na § 24 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů) povinen zachovávat také mlčenlivost o skutečnostech, se kterými se seznámil při plnění úkolů celní správy a které vyžadují, aby zůstaly utajeny před nepovolanými osobami. Tato povinnost trvá i po skončení služebního poměru celníka. Zprostit povinnosti mlčenlivosti celníka je oprávněn ministr nebo jím pověřená osoba.

Dle § 3 odst. 2 celního zákona vykonávají celní orgány rovněž správu spotřebních daní a daně z přidané hodnoty v rozsahu stanoveném zvláštním zákonem, poplatků spojených s dovozem a vývozem a silniční daně u zahraničních osob.

Z uvedeného vyplývá, že pokud pracovník celního úřadu má být vyslechnut jako svědek ve věci, ve které příslušný celní orgán vykonával správu daně jako správce daně ve smyslu § 1 zákona o správě daní a poplatků, postupuje se při posuzování povinnosti zachovávat mlčenlivost o skutečnostech zjištěných při daňovém řízení podle § 24 odst. 5 téhož zákona.

Pokud jde o výklad ustanovení § 24 odst. 5 zákona o správě daní a poplatků, odkazuje se v plném rozsahu na odůvodnění výkladového stanoviska č. 6/1999 Sbírky výkladových stanovisek Nejvyššího státního zastupitelství, které se týká povinnosti mlčenlivosti pracovníků finančního úřadu o skutečnostech, o kterých se dozvěděli při daňovém řízení nebo v souvislosti s ním.

Vzhledem k tomu, že plní-li celní orgán úkoly správce daně, postupuje se při řešení problémů souvisejících s povinností zachovávat mlčenlivost podle § 24 zákona o správě daní a poplatků, odkazuje se v tomto stanovisku i ve vztahu k posuzování možnosti vyslechnout pracovníka celního úřadu k trestnímu oznámení podanému tímto celním orgánem na shora citované výkladové stanovisko, neboť při správě daní podle § 3 odst. 2 celního zákona je postavení pracovníka celního úřadu shodné s postavením pracovníka finančního úřadu. Pro úplnost se konstatuje, že je

nerozhodné, že služební poměr celníka, který má být vyslechnut, v době výslechu již netrvá (§ 24 odst. 8 zákona o správě daní a poplatků, § 29a odst. 1 celního zákona).¹

---

¹Na doplnění je třeba uvést, že v době po vydání výkladového stanoviska č. 6/1999 Sb. v. s. NSZ Nejvyšší soud České republiky v rozsudku ze dne 2. září 1999 sp. zn. 8 Tz 110/99 zaujal stanovisko k možnosti výslechu pracovníků finančních úřadů ke skutečnostem, které byly obsahem trestního oznámení podaného finančním úřadem v rámci oznamovací povinnosti (podezření z trestného činu podle § 148 tr. zák.) podle § 8 odst. 1 tr. ř. V odůvodnění citovaného rozsudku Nejvyšší soud mimo jiné uvedl: „**Ze skutečnosti, že je plněna oznamovací povinnost, logicky vyplývá, že výslech svědků v rámci této oznamovací povinnosti nemůže být založen souhlasem osoby, vůči níž oznamovací povinnost směřuje. To by vedlo k absurdní situaci, že títo svědci by na straně jedné měli oznamovací povinnost, na straně druhé by však bez jejího souhlasu nemohli v přípravném řízení svědčit.**„

Povinností pracovníků finančních úřadů zachovávat mlčenlivost a způsobem, jakým mohou být této povinnosti zproštěni, se zabývá rovněž rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 17. června 1999 sp.zn. 8 Tz 60/99. Podle něho: „**Pracovníci finančního úřadu jsou sice povinni zachovávat mlčenlivost ve smyslu § 24 zák. č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, avšak podle odst. 5 shora uvedeného ustanovení se povinnosti zachovávat mlčenlivost nemohou dovolávat vůči orgánům činným v trestním řízení vyjmenovaným v § 12 odst. 1 tr. ř. Další podmínka tohoto ustanovení "pokud se plní oznamovací povinnost podle zvláštního předpisu" je vázána na ustanovení § 8 odst. 1 tr. ř., podle něhož "jsou státní orgány povinny neprodleně oznamovat státnímu zástupci nebo policejním orgánům skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin". Mají-li tedy finanční úřady na jedné straně povinnost oznamovat skutečnosti, které nasvědčují spáchání trestného činu zkrácení daně, nemohou se na druhé straně dovolávat mlčenlivosti v řízení před soudem (nemohou se např. dožadovat, aby byly zproštěny mlčenlivostí osobou, v jejímž zájmu tuto povinnost mají).**